

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXVI

Price 20 c.

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Thursday, August 16, 1979

Nr.

TEHERANE MAISTAS TEŠĖSI TRIS DIENAS

POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS II LAIŠKAS UKRAINIEČIŲ KARDINOLUI

Ką naujasis popiežius darys su Vatikano politika Rytų Europos atžvilgiu (Ostpolitik)? Vakarų spaudoje šiuo klausimu išsiskiria trys pagrindinės nuomonės: jis jį tęs toliau; naujai formuluos; pakeis naują, "aktyvia" politiką. Trečiąją nuomonę patvirtino laikraščių beveik nepastebėtas svarbus įvykis: Vatikano oficioje *Osservatore Romano* kovo 19 d. buvo išspausdintas popiežiaus Jono Pauliaus II laiškas ukrainiečių kardinolui Jozefui Slipyj. Jame popiežius reikalauja, kad sovietai pripažintų Stalino "panaikintą" Ukrainos Katalikų Bažnyčią.

Pasak Vatikano laikraščio, laiškas buvo pasiųstas ukrainiečių kardinolui ryšium su krikščionybės Ukrainoje tūkstantmečiu, kuris bus švenčiamas 1988 metais. "Šiuo laišku Vatikanas pirmą sykį aiškiai pasisakė ir metė iššūkį rusų pozicijai Ukrainos Bažnyčios klausimu", komentavo Stefan Sofronia, ukrainiečių kunigas Romoje.

Kardinolas Josef Slipyj praleido 18 metų Gulago lageriuose. Paleistas 1963 metais, jis atvyko į Romą, kur popiežius Paulius VI 1965 m. pakėlė jį kardinolu. Associated Press agentūra (birželio 17 d.) rašo, kad tarp popiežiaus Pauliaus ir kardinolo Slipyj, kuris nuolat protestuodavo prieš ukrainiečių katalikų persekiojimą, "būta nemažos trinties". Ukrainiečių pastangos veikti "nepriklausomai nuo Vatikano" klydė Vatikano naujajai "Rytų Europos politikai".

PARYŽIAUS DIENRAŠTIS APIE LIETUVI KARDINOLĄ

Paryžiaus dienraštis *France Soir* (š.m. gegužės 29 d.), išjungė ir pasaulinės spaudos chorą, tvirtinantį, jog vienas iš naujai paskirtųjų kardinolų esąs lietuvis, greičiausiai vyskupas Julijonas Steponavičius. Dienraštis cituoja Eltos biuletenį, kuris praėjusių metų gegužės mėnesį pranešė, kad popiežius pasiuntė savo kardinolą beretę Vilniaus vyskupijai, kuriai vysk. Steponavičius vadovauja, "nors jis neturi teisės lankytis tame mieste". *France Soir* rašo, kad tarp Maskvos ir Vilniaus esanti "daugiapypė įtampa". Jei lietuviai sužinos, kad vienas jų paskirtas kardinolu ("ir tokių paslapčių negalima ilgai išsaugoti"), jų "džiaugsmas ir jų viltis bus begaliniai".

ŠEPETYS SKUNDŽIASI BAŽNYČIOS ĮTAKA

Maskvos laikraštyje *Agitator* (Nr. 8, 1979) Lietuvos KP centrinio komiteto sekretorius Lionginas Šepetys skundžiasi, jog Bažnyčia "kaip paprastai sten-

giasi paveikti jaunuolių dvasinę raidą". Jis tvirtina, kad "katalikų visuotinės meilės principo neįmanoma suderinti su humanistiniais santykiais tarp žmonių" ir palygina religinę artimo meilę su "tikru socialistiniu humanizmu" persunktais naujosios sovietinės Konstitucijos straipsniais apie "sąžinės laisvę". "Politinis klerikalizmas", rašo Šepetys, kalbą apie religiskumą, kaip apie tautinio charakterio bruožą, ir tuomi "mėgina išnaudoti tikinčiųjų nacionalistinius jausmus antikomunistiniams tikslams".

Straipsnio pabaigoje jis paini formuoja, kad 1978-79 mokslo metais komunistų partija Lietuvoje įvedė marksistinės-leninistinės etikos ir ateizmo kursą ir visas Lietuvos aukštąsias mokyklas. (Elta)

Vargas su Afrika

Zimbabvės-Rodezijos juodųjų politikos lyderiai, kad ir murmedami, sutarė priimti Britanijos kvietimą dalyvauti taikos derybose Londone, bet nesutinka, kad baltieji dalyvautų kaip tos žemės (Zimbabvės-Rodezijos) reprezentantai, antradienį pasakė juodųjų partizanų vadas kn. Ndbaningi Sithole Johannesburge, Pietų Afrikoje.

Tokie pasitarimai galutiname rezultate galėtų paskatinti naujos konstitucijos priėmimą, naujus rinkimus ir net, viešon dabartinės kompromisinės vysk. Muzorewos valdžios, įvesti vien juodųjų, paties Sitholės vadovaujamų partizanų valdžią.

Sithole yra Afrikos tautų parlamente opozicijos lyderis. Jis dar pridūrė, kad kol nebus pakeista Zimbabvės konstitucija, kuri visą galią perleisti juodžiams, iki tol karas tęsis be pailovos.

Sniegas S. Dakotoje

LEADS, S.D. — Juodųjų Kalnų (Black Hills) srityje Pietinėje Dakotoje antradienį prieš aušrą pasnigo ir temperatūra buvo nukritusi iki 31 laipsnio F., bet Dakotos gyventojai tai nustebejo. Leads policijos valdininkas Deb Palmer pasakė, jog "tai paprastas gamtos kaprizas. Kitą savaitę vėl bus 90° šilumos. Pamenu, prieš 7 metus liepos mėnesio viduryje sniego iškrito 6 colių storumo danga. Galiau sąžiningai pasakyti, kad sniego esu matęs per ištisus 12 mėnesių."

— Daugiau 100,000 amerikiečių kasmet žūsta nuo chemikalų, su kuriais jiems tenka dirbti.

Lietuvų ūkininkai kirto rugius ir vasaruoja.

PIETŲ LIBANE IZRAELITAI NUŠOVĖ DEVYNIS PALESTINIEČIUS

IZRAELIO KARIAI LIBANE SUSTABDYDAVO PALESTINIEČIŲ AUTOMOBILIUS

TEL AVIVAS, Izraelis. — Du Izraelio šarvuoti automobiliai perkirto didįjį Libano plentą, einantį iš Tirės miesto į Beirutą. Izraelitai pasirinko saugią vietą automobiliams sustabdyti ir keleivius apklausinėti. Pradžioje izraelitai praleido kelis automobilius, bet vėliau pradėjo masinę stabdyti ir suimti važiuojančius keleivius.

STABDĖ TIKTAI PALESTINIEČIUS

Dviem automobiliais atvažinę izraelitai galėjo užblokuoti į Beirutą einantį plentą ir krestį važiuojančius. Pradžioje jie sustabdė tris palestiniečius, važiuojančius į Beirutą. Jų mašina buvo pasukta iš kelio, o jie patys sulaikyti ir smulkiai ištardyti. Netrukus buvo sulaikyta mašina su libaniečiais. Jie buvo apklausinėti ir sulaikyti, o vėliau paleisti. Dar vėliau jiems pavyko suimti grupę įtakingų ir aukštąs pareigas einančių palestiniečių. Iš apklausinėjimo tuojau matėsi, kad jie buvo aktyvūs kovos nariai. Buvo neeiliniai, bet aukštesni pareigūnai.

AKIS UŽ AKĮ, DANTIS UŽ DANTĮ

TEISMAMS TEBESVARSTANT LEGALUMĄ, MIRTININKŲ EILĖ KALĖJIMUOSE ILGEJA

BOSTON. — Massachusetts antradienį grąžino mirties bausmę, kuri buvo suspenduota ir nuo 1947 metų šioje valstijoje niekas nebebuvo mirtinai nušautas. Gubernatorius Edward J. King įsitikinęs, kad jo parašyto biliaus, kurį jo parašas padarė įstatymu, ir kurį abeji Massachusetts rūmai — senatas ir legislatura priėmė nuslegian-

čia balsų dauguma, niekas nebesuparalaužus.

Įstatymas neįpareigoja bausti mirtimi už kai kurias nusikaltimus, bet suteikia jūry teisams galią rekomenduoti mirties bausmę už visą eilę pirmo laipsnio žmogžudysčių, taip pat už samdytą žmogžudystę, pakartotą nužudymą ir už policijos valdininko, gaisrininko ar

Trauks teisman dėl bilijonų

WASHINGTON, D.C. — Prokuratūra vis dėlto nutarė traukti teisman kelias dideles naftos bendroves, kad pasiaiškintų, kuria's sumetimais jos pakėlė gazolino kainą ir pelnė penkis bilijonus dolerių (tikrumoj 4.8 bilijono). Kainos pakeltos už gazoliną, kuris buvo igytas pigesnės kainomis.

Energijos departamentas pirmą kartą nustatė kiek pardavėjam reikalavo už gazoliną ir kiek bendrovės reikalavo, kai gazoliną pardavinėjo. Nustatius tikslas kainas, bus pradėta byla. Daugiausia aiškintis turės Exxon, Texaco ir Gulf bendrovės, pakėlusios kainas tam gazolinui, už kurį mažiau mokėjo ir laikė savo cisternose.

Indijoje prigėrė virš tūkstančio žmonių

NEW DELHI, Indija. — Morvi srityje vandeniui pralaužus užtvanką, žuvo žymiai daugiau, negu tūkstantis žmonių. Atsakingi Morvi apylinkės pareigūnai tvirtina, kad jau ištraukta iš apsemtos apylinkės virš tūkstančio lavonų, bet visiems aišku, kad žuvusių skaičius žymiai didesnis.

Inžinieriai pranešė, kad nelaimė Morvi apylinkėi atėjo, bet niekas nemanė, kad nelaimė bus taip art.

Padėti žinantieji tvirtina, kad potvynyje žuvusių skaičius gali siekti 10,000, o gal ir 25,000. Tai skaitoma didžiausioji gamtos katastrofa nuo Indijos nepriklausomybės pradžios 1932 m.

Teisme turės aiškintis 15 gazolino bendrovių, pakėlusių kainas už sandėliuose laikytas gazolino atsargas.

Turkija atsisakė dalyvauti kare prieš Izraelį ir Egiptą.

kalėjimo sargo nužudymą.

CHICAGO. — Illinois "mirtininkų namai" per septynerius metus iki šiol buvo tušti, staiga prisipildė ir dabar Stateville Pataisos namuose Nusmerktųjų vienetas turi 12 gyventojų — žmogžudžių, kandidatus ir atremtuotą elektros kėdę.

Illinois yra tik keliais žingsniais atsilikęs nuo Floridos, Texas ir Georgijos, kur žymus skaičius nusmerktųjų mirtininkų jau baigia visas apeliacijas ir nuo ateinančių metų pradedės teismo nuosprendžių vykdymas.

Illinois įstatymas, kurį gubernatorius J. Thompson pasirašė 1977 m. birželio 21 d., išvardija visą eilę kriminalinių nusikaltimų, kuriems prokurorai gali prašyti teisėją skirti mirties bausmę.

REIKALAUJA LEISTI SPAUSDINTI UŽDARYTUS LAIKRAŠČIUS

KARIUOMENE PASIRUOSUSI, BET NESIKIŠA. PARTIZANAMS DRAUDŽIA VARTOTI GINKLUS

TEHERANAS, Iranas. — Niekas nemanė, kad praeitą sekmadienį prasidėjusios manifestacijos tęsis tris dienas. Vyriausybės sluoksniai yra susirūpinę, kad prasidėjęs maistas ir toliau nesitęstų.

Manifestacija buvo legali, 5,000 gyventojų turėjo teisę prašyti prokurorą, kad tuojau leistų vėl spausdinti Ajandegan laikraštį ir Ahangar žurnalą. Demonstrantai viešai kaltino mulą Chomeinį dėl uždraudimo. Partizanų radijo stočiai pranešus, kad leidžiama nušauti bet kurį žmogų, kuris viešai apkalta "šventąjį žmogų" mulą Chomeinį, tuojau didelė Teherano gyventojų dalis metėsi į demonstraciją, prašančią leisti laikraščiams vėl pasirodyti.

Mulos Chomeinį valdomi partizanai, demonstrantams kiek aprišus, sudegino vadinamą "kairiųjų centrą", iš kurio ejo reikalavimai panaikinti abiem laikraščiams uždraudimą. Netrukus prasidėjo gaisrai mulos Chomeinį šalininkų centruose. Tada vidaus reikalų ministras Hašem Sabbaghian uždraudė mulos šalininkams vartoti ginklus. Į gatves buvo pasiųsti sustiprinti policijos daliniai.

Demonstracijos tęsėsi visą sekmadienio naktį, o pirmadienį jos prasidėjo dar su didesniu smarkumu. Partizanai nenaudojo ginklų, bet labai dažnai jie buvo priversti bėgti nuo žmogaus teisių ir spaudos laisvės reikalaujančių demonstrantų.

Demonstrantai žymiai paplėtė savo reikalavimus. Jie nori, kad būtų duonos, vištienos, riebalų ir degalų. Labai atkaklios pasidarė moterys, kurios apie mulą Chomeinį ir klausyti nenorė. Apie jo paskelbtą "Irano Islamo respubliką" moterys neklausė kalbų, o reikalauja pasidaryti moters, kurios apie mulą Chomeinį ir klausyti nenorė. Apie jo paskelbtą "Irano Islamo respubliką" moterys neklausė kalbų, o reikalauja pasidaryti moters, kurios apie mulą Chomeinį ir klausyti nenorė. Apie jo paskelbtą "Irano Islamo respubliką" moterys neklausė kalbų, o reikalauja pasidaryti moters, kurios apie mulą Chomeinį ir klausyti nenorė.

Premjeras Bazarganas yra paruošęs Teherano garnizoną tvarkai įvesti. Į gatvę eitų kiekvienas jaunas vyras, paruoštas tvarkai palaikyti. Demonstrantai ir protestuotojai kiekvieną dieną vieni kitus primuša ir sužaloja pagaliais, guminėmis lazdomis, akmenimis ir plytomis. Teherano ligoninės pilnos sužalotųjų. Gavę pirmą pagalbą, ligoniniai vežami į kitas ligonines. Daugelis eina namo žaizdų gyditi.

Buvęs Irano premjeras šapuras Bachtiaras Paryžiuje pareiškė, kad dabartinė vyriausybė nepajėgs apginti mulos Chomeinį. "Šventasis žmogus" padarė labai daug kruvinių veiksnių. Dabar Chomeinį bandė vi-

Jūreivis turės aiškintis teisme

WASHINGTON, D.C. — agentams teko suimti 24 amžiaus jūreivį Lee E. sen, perdavinėjantį už agentams svarbius laivynokumus.

Jūreivis dirbo Pentagono dovybė pastebėjo apie s dokumentų dingimą. Tuo paprašyta FBI, kad padėtų statyti, kas galėjo tuos dokumentus paimti ir ką su jais galėtų daryti.

Paaikėjo, kad jūreivis sen pasiūlė Ričardui Noble duoti tuos dokumentus, o p rasis informavo FBI. I Madsen turės aiškintis te kuriais sumetimais jis slaptus dokumentus ir ru juos parduoti.

Meksikos aliejus pasiekė Teksas

CORPUS CHRISTI, Tex. Plati mineralinio aliejaus ta iš pietinės Meksikos įla jau pasiekė Teksas valstijos kraščius. Pirmiausia ji ap visą S. Padre salą, o trečią jau buvo sutekęs dvi m Teksas valstijos pakraščio. me, kad, vėjas, pradėjęs pū šiaurės rytų į pietus, viet minėtą juostą nutraukė. D susidarė dideli ir gana stori neralinio aliejaus lopai, ku vėjas neša prie Teksas val paplūdimių.

Aliejus jau darė Meksikos ilankos gyventojams ir gyvai labai didelius nuostolius ros gyviai, aliejaus pride trokšta. Jie mušasi į viršū ten dar greičiau užtrokšta

Sekr. Vance apibari Andrew Youngą

WASHINGTON, D.C. — retorius Cyrus R. Vance v apibarė ambasadorių And Young už netikslių prane apie santykius su palestinie Youngo pranešimas sukla prezidentą Carterį, kuris pa irgi netiksliu pranešimą. Se torius Vance dar kartą prii And Youngui, kad ne ji dalyvauja užsienio politika.

— Atsakius Irakui pr karą prieš Izraelį ir Egiptą, karo priemonių atsisakys ir danijos karalius.

siems iraniečiams prievarta mesti "Islam respubliką".

Bachtiaras tvirtina, kad meini į šešis mėnesius iš Irano ūkį, išgriovė naftos monę, sugriovė stiprią avi ir galingas karo pajėgas pa beįėjomis. Bachtiaras pa šauja, kad mulos Chomeini mas sugrius daug greičiau, daugelis mano.

KALENDORĖLIS

Rugpjūčio 16: Serena, Rokas, Alvita, Butvydas, Daugintas. Saulė teka 5:58, leidžiasi 7:51. Oras vėsus, gali lyti.

PIKNIKAI — PIKNIKAI...

Lietuviai savo charakteryje pasižymi linksmybe, vaishingumu, nuosirdumu. Prisimenu, Nepr. Lietuvos laikais dvaruose, kaimuose, miesteliuose savaitgalio būdavo vakarėliai su šokiais ir daina. Organizacijos net sudarydavo laikus ir vieni pas kitus važiuodavo. Neteko girdėti, kad naudotų svaigiuosius gėrimus savo parenkimams.

O, Lietuvoje — kažkas baidė, girtavimas visų nedorybių ir nelaimių priežastis. Okupantai nori palaužti tautiečio moralę ir sveikatą.

Vienas Amerikos lietuvis, karo veteranas, panorą aplankyti ok. Lietuvoje savo gimines. Dėka gero tarpininko greit gavo vizą. Pabuvęs "Gintaro" viešbutyje, prašė išleisti į kaimą. Gavo leidimą. Pasiėmė taksį. Vaziuoja į valgydamas į varganą tautietį, apstėtas likusias sodybas. Girdi, vienoj kryžkelėje, vidurinėje nemaža jaunu žmonių grupė, pasistatę butelius, geria, šoka. Jis eina filmuoti. Smuklės vedėjas su rinkiniais: "Ar turi vidaus komisaro leidimą?" Pasirodė, komisaro brolis jį vėžė.

Prieš 30 metų, kai atvykome, megdavome nuvykti į Vytauto daržą, Holy Family vilą, Hinsdale Marijonų sodyboje. (Mūsų tautiečių pinigais pirktas turtas svetimiems atiteko) piknikauti. Dabar, atvirai pasakius, jau nėra padoresnės vietos, nebent tautiečio sodyboj mažesnei grupei. Aktualus klausimas: organizacijos turėtų sutelktomis jėgomis įkurti piknikams vietovę kur nors priemiestyje. "Konjunkcijos milijonieriai" galėtų įkurti piknikavimui vietą. Prieš 30 metų tame pačiame Lemonte mano bičiulis pirko akėrį žemės po \$200, dabar ten pat — \$15,000 ar net \$20,000 akėris.

Chicagoje viena padoresnė vietovė — Vozniak, prie 26-tos gatvės ir Western Ave. Brangi ir galima gauti tik šestadienį, kaip Naujienos aiškino.

Beliko Šaulių, Tautinai namai, Jėzuitų, Vyčių salės. Jos perpildytos ir metams pirmyn

užsakyta. Yra dar prie parapijų salutes, kuriomis naudojasi ir pirmenybę turi brolijos, parapijų mažesni sambūriai.

Rugpjūčio 12 d. Dukterys ir Evangelikai piknikavo prie 71 ir California gatvės. Pagal veikiančius nuostatus, stipresni gėrimai ten draudžiami. Oras buvo palankus.

Zarasų klubas — Vyčių salėje. Grojo K. Venskaus orkestras. Loterija ir baras davė šiek tiek pajamų. Virtuvėje geri ir skanūs patiekalai. Galėjo būti daugiau žmonių.

Šaulių salė erdvesnė, bet ir ten mačiau tuščią vieną antrą stalą. Jokios programėlės nebuvo. Maistas geras, netrūko alučių ir stipresnių gėrimų. Vienas kitas stalas užtraukė dainą. Grojo Ramonio orkestras. Maloni savaitgalio atgaiva!

Tai vienos, tai kitos organizacijos valdybų nariai jau platina bilietus net 3 mėnesių savaitgaliams. Čia pat Vyčiai, 66 metus išgyvenę, šaukia savo kongresą su plačia programa ir banketu. Reikia prisidėti, nepagalėti pinigų, kad pasisektų jų užmojis.

K. Paulius

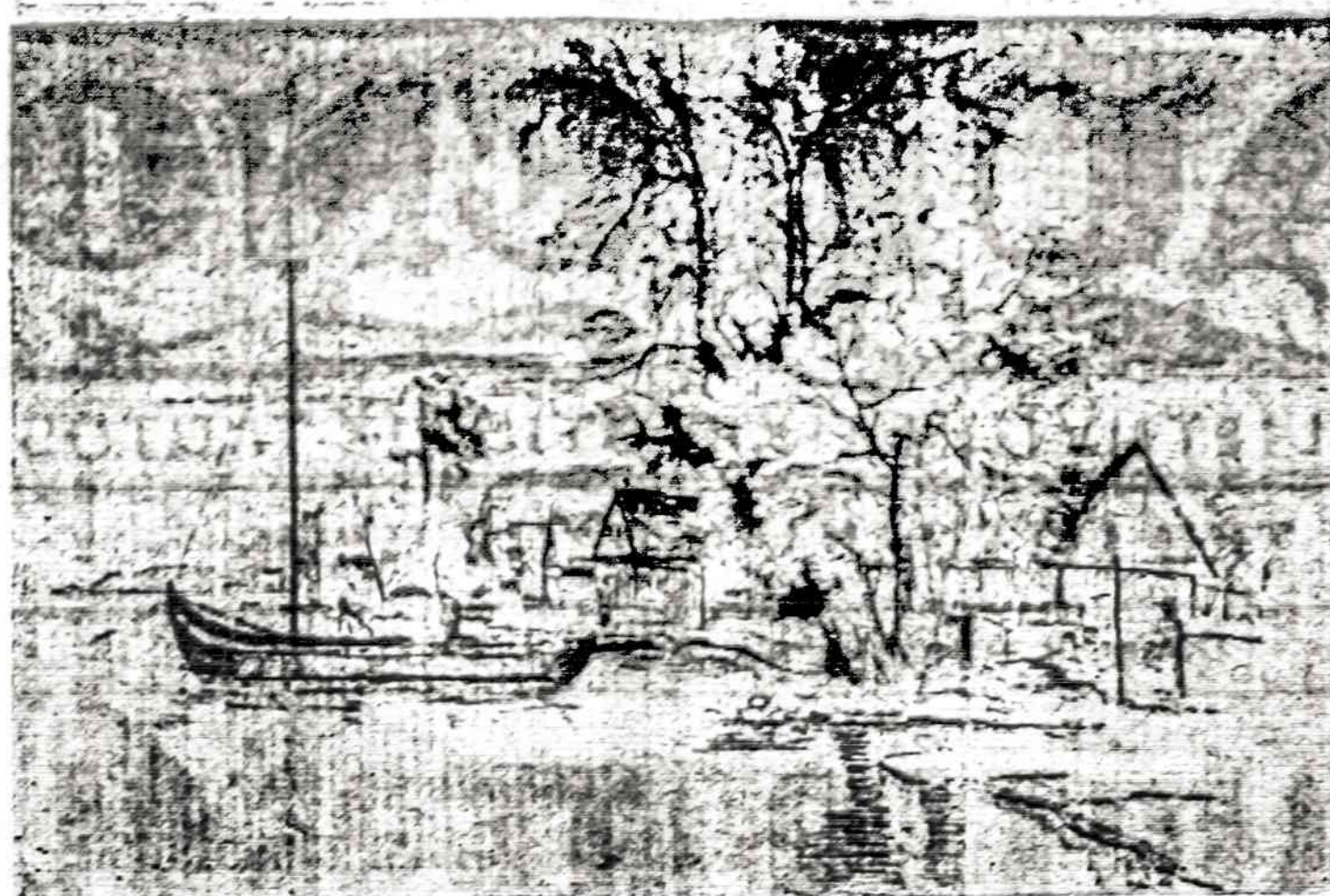
Chicago veteranas laimėjo \$10 milijonų

CHICAGO. — Buvęs marinas iš Chicago, Louis Jennings, 29 metų amžiaus, laimėjo teismo bylą ir daugiau kaip \$10 milijonų kompensacijos dėl nemamų Detroito policijos brutalumo.

Wayne apskrities (Michigan) jūry nusprendė naudai Jenningso, buvusio Chicago pietinės dalies gyventojų. Jo advokatai sako, kad tai didžiausia kompensacija už policijos brutalumą visoje JAV istorijoje. Jennings yra paraližuotas (visas kūnas žemiau krūtinės) ir arti 6 metus išgulėjo Hines Veteranų ligoninėje Maywoode, Ill.

Advokatai tvirtina, kad paralyžių iššaukė smūgis per nugarą, kurį Jenningsui 1973 m. rugšėjo mėnesį jam būnant Detroito policijos žinioje.

Jury iš šešių narių dvi valan-

Ant Kuršmarių kranto...

VOLDEMARININKAI VOKIEČIŲ OKUPACIJOS METAIS

JUOZAS AMBRAZEVIČIUS

(Tęsinys)

"Tokių būdų po 6 savaitių darbo laikinosios vyriausybės veikimas buvo nutraukiamas iš šalies. Suvereninių organų veikimo sustabdymą gen. komisaras norėjo sušvelninti tuo, kad eilę laikinosios vyriausybės narių mėgino paskirti — be jokio atsiiklausymo — savo generaliniais tarybais. Kitaip sakant, jiems norėjo pakeisti vizitines korteles, kaip buvo siūlęs dr. Kleist. Antra vertus, tokiu betatodairiniu ministerių paskyrimu gen. tarybais buvo norima suduoti lietuvių tautai smūgį politiniu atžvilgiu — suverenumo nešiojant buvo norima parvesti savo tarnautojais".

"Po tokio gen. komisaro pareiškimo laikinoji vyriausybė rugpjūčio 5 d. susirinko paskutinio posėdžio. Padarius 6 savai-

das pasvarčius vienbalsiai nusprendė Detroito miestą ir devynių policininkų nenaudai. Byla tęsėsi 4½ metų. Jenningsui paskirta \$8 milijonai, plius 6% nuo sužeidimo dienos. Detroito miestas žada apeliuoti.

čių darbo apžvalgą laikinoji vyriausybė konstatavo: ji neatsiradusi savo valia, bet buvo sukilėlių pastatyta, ir jai buvo patikėta Lietuvos suverenumą ginti; per tas šešias savaites ji darė visą, kas galima, kraštui atstatyti, bet nuo pačios pradžios vokiečiai reikė neglžavimą laikinajai vyriausybei ir Lietuvos suverenumui, o paskui pradėjo jai statyti tiesiogines kliūtis, kurstyti prieš laikinąją vyriausybę tam tikras politines grupes ir avantūristus. Spresti savivališkai kai kurių Lietuvos valstybės mažumų (konkrečiai: žydų) klausimą nesutaikant su lietuvių tautos tradicijomis ir įsitikinimais; pagaliau civilinio valdymo įvedimas ir gen. komisaro pareiškimas, kad laikinosios vyriausybės darbas esąs baigtas, padaro visiškai nebeįmanomą toliau laikinosios vyriausybės veikimą: dėl to laikinoji vyriausybė konstatuoja, kad jos veikimas yra sustabdomas prieš jos valią.

"Tokių savo nusistatymo formulavimu laikinoji vyriausybė pažymėjo, kad ji nelaiko savęs likviduota, nei sukilimo jai skirtu uždavinio nelaiko baigtu, bet dėl force majeure, dėl pašalinų kliūčių, ji negali darbo vykdyti ir turi laukti, iki bus fiziškai galima tas kliūtis pašalinti."

"Po tokio sprendimo laikinoji vyriausybė in corpore ir visuomenės minia, kuri momentaliai patyrė apie laikinosios vyriausybės veikimo sustabdymą, susirinko karo muzėjaus sodelyje, padėjo vainiką prie nežinomojo kareivio kapo ir paminklo Žuvusiems dėl Lietuvos laisvės. O pirmininkaujančią laikinąją vyriausybę, kada gavo raštą gen. komisaro kalbą, pasakytą laikinosios vyriausybės nariams, atsakė į ją taip pat raštą (rugpjūčio 9, Aut.). Tame rašte paži-

mėjo, kad pas jį, generalkomisarą, buvo atsilankę ne generaliniai tarybai, kuriuos jis audiencijoje prabilo, bet nepriklausomos Lietuvos ministeriai; antra, pranešė laikinosios vyriausybės konstatavimą, kad ji savo veikimą laiko sustabdytą prieš savo ir tautos valią; trečia, jis, pirmininkaujančią laikinąją vyriausybę, kaip ir daugumą jo kolegų, buvo sutikę būti nepriklausomos Lietuvos ministeriais ir organizuoti tautos kovą prieš bolševizmo okupaciją, bet negali sutikti būti tarybais, atsakingais prieš gen. komisara: sutikdami jie netektų pasiūlyti tautos, kurią kovai gali uždegti tik nepriklausomos valstybės idėja."

"Į laikinosios vyriausybės pirmininkaujančio raštą gen. komisaras jokio rašto neatšuntė. Tik žodžiu pavedė perduoti pirmininkaujančiam, kad gen. komisaras laiko jo raštą atsisakyti bendradarbiauti. Atsakymo raštą jis nenorėjo duoti, vengdamas dokumentų. Kiek vokiečiai panašių dokumentų vengė, galima spėti iš to, kad fotografijas, kuriomis buvo užfiksuotas laikinosios vyriausybės vainiko padėjimas prie nežinomojo kareivio kapo, SD sukonservavo" (Į Laisvę 1961 Nr. 26-63).

"Gavęs aukščiau suminėtas svarbius vyriausybės dokumentus (vyriausybės paskutinio posėdžio protokolą, memorandumą Rentelnui, laikinosios vyriausybės pirmininkaujančio pareiškimą Rentelnui. Aut.), aš juos notifikavau visiems svetimų valstybių diplomatinėms misijoms Še fams Berlyne" (K. Škirpa).

2. CIVILFERTVLTUNGO TREJŲ METAIS

a. Rentelno valdžia: kiek ji skyrėsi nuo bolševikinės

Adrian von Renteln, general-komisaras Lietuvai, 1941 rugpjūčio 5 laikinosios vyriausybės nariams skaitė iš rašto savo valdžios pobūdį:

"...aš perėmiau civilinę valdžią buvusios laisvos Lietuvos valstybės kaip generalinis komi-

J. VENCLOVA

LIETUVOS POLITIKA, IŠDAVOS IR SUGESTIJOS

J. Venclova yra padaręs, parašęs ir išleisęs visą eilę Lietuvos ir lietuvių tautos praeitį liečiančių knygų. Jis naudojosi lietuvių ir užsieniečių studijomis bei dokumentais. "Lietuvos politika" yra paskutinioji jo studija. Šią ir kitas J. Venclovos knygas galima gauti, jeigu jos dar neišparduotos, "Naujienose". N. Red.

(Tęsinys)

LIETUVOS BAJORŲ VALS- TYBES ŽLUGIMO PRIEZASTYS

Tokių pasisavintu iš lenkų bajorų gyvenimo būdu Lietuvos bajorai kraštą privedė prie anar-chijos bei padarė bėgėlių ir pa-čią Lietuvos valstybę privedė prie žlugimo. Čia ryškiai prof. A. Janulaitis išdėstė: "Visuotinas nupuolimas, iširimas, min-ties išsigimimas, stoka supratimo valstybės gyvenimo ir jos reikalų... Karauja vaivadijos tarpusavyje... Skiriant pasiunt-nius žiūrėti tik kilimo ir galios. Visa našta puldavo ant valstie-čių ir miestelėnų... Bajorai iš-rado, jog užsiimti kokių nors amatu ar prekyba bajorai nepi-dera... bajorai tik trukdė, arė bei stebė pramonę bei prekybą. Tad galutinai pakirto Lietuvos miestus... Leisdami įstatymus seimuose, bajorai rūpinosi tik savo reikalais, teismuose sėdėjo tik vieni bajorai. Ponas Lietu-vois sodžių buvo karalius... Jis galėjo valstiečius teisti, žudyti, prieš nieką už tai neatsakyda-mas ir nėra kur skustis ant jo. Jis gali valstiečius iš ūkio iš-varyti, perkelti kitur... Jis vie-nas tegali varyti deginę, alų, pardavinėti... Jis prisprija vals-tietį išimti paskirtą skaičių svaig-alų ir užsimokėti... Valstiečiai dirbo 6 dienas veltui... Parduo-davo ponai valstiečius, kaip ko-kį kilnojimą daiktą... Vienam atstovui nesutikus, visas seimas eina niekais... Bajorų susirin-kimai grovė valstybės gyvenimą, leisdami kiekvienam bajo-rui pakelti maištą ir net kvietis-talkon svetimas valstybes. Val-dininkai buvo nepakeičiami, jų negalėjo atstatyti dėl jų netin-kamumo..." (Liet. vis. ir teis. istorija).

saras Kaune... Prie minėtos srities, aš tikiuos, prisijungs dar tokios srities dalys, kurios dešimtmečiais ankstesnių Lietuvos valdžių veltui buvo svajotos ir siekiamos."

"...Po civilinės valdžios įve-dimo jūsų darbas kaip minist-rių turi būti laikomas baigtas". "Galutinai šio krašto santykių sutvarkymą Fuehreris pasiliko po karo pabaigos".

(Bus daugiau)

LENKINIMAS

Pagal V. Gustainį (Lenkai ir Lenkija, 1937), lietuvių lenkėjimas vyko ne dėl aukštesnės lenkų kultūros, bet dėl politinių klaidų. Prof. P. Klimas (73-32) tvirtino: "Niekur Lietuvoj nėra sime tokių tamsių, nuskurdusių žmonių, kaip, būtent, tos "lenkų kultūros klestėjimo" srityj Vilniaus gubernijoje (krašte)". O apie slavų kalbą liudija Bizantijos istorikas Procopius (B.G. III, 14): "Slavai ir antai turi tą pačią, šiurkščią barbarišką kalbą". Gi apie patį lenkinimą rašoma:

1) S. Daukantas (32-): "Kas Lietuvoj lenkiškai nekalbėjo, tas ne žmogus tebuvo, o vergu to, kuris lenkiškai kalbėjo".

2) R. Skipitis (128-355): "Mat, lietuvių kalba Vilniuj ilgus me-tus buvo ujamą ir laikoma stab-meldžių kalba (poganski język), todėl atsikraustę gyventi į Vil-nių grynai lietuviai varžėsi gat-vėj lietuviškai kalbėti. Lietuviai didelį dalyį daugumoj buvo katalikai, o jei katalikai, tai re-š-čia lenkai. Ilgesnį laiką pagy-vėnę Vilniuj lietuviai sulenkė-davė, o jų vaikai jautėsi nema-žesni lenkai už varšvinius".

3) Prof. dr. V. Surogienė (130-86): "Didžiausias lenkinimas ėjo per bažnyčias... Kunigai lietu-vius vadino chamais ir net pa-gonimis".

(Bus daugiau)

ENERGY WISE

Limit use of dishwasher to once a day, after the evening meal, and cut excessive use of water and electricity.
Don't be a Born Loser!

For the woman who's at the heart of her family's finances.

You can't afford to be wrong. Because if you're in charge of the family budget, you're making decisions about the future, too.

And that's where U.S. Savings Bonds come in. Buy them through your bank. Or encourage your husband to sign up for the Payroll Savings Plan where he works.

That way, while you're meeting the day-to-day expenses, you'll still be building a more secure future for your family.

U.S. Savings Bonds. For the woman who really knows a good bargain.

Now U.S. Bonds pay 4% interest when held to maturity of 5 years (4.4% the first year). Bonds are redeemable at any time, without penalty. When needed, they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

**Take
stock
in America.**
Join the Payroll Savings Plan.

Some 130 typical American homes can be heated for a year with the fuel savings a Chevrolet auto plant in Detroit is getting from car parts before they even go into the automobile. The fuel gas is being saved at Chevrolet's Detroit Gear & Axle plant in a simple metal testing procedure being performed here by Hazella Fuqua. The electronic apparatus identifies pinion gear forgings which need to be heat treated before they can be machined. Formerly all pinion gear forgings were put through the heat treating furnace. By selecting only the ones which need the heat treatment, some three million cubic feet of gas per month... or 36 million cubic feet a year... are saved.

Povas ir lakštingala

Vienam dvare spalvingas povas atsirado

Ir iš pirmos dienos

paprato,

kad ji visi matytų

ir gyrių jam sakyti.

O vienasyk įsigėdė įsiai,

kad jam lakštingalos garsai

čia pat skambėtų.

Ir dar ją pačią kad regėtų.

Tokių juk visada svajones jaunos!

Ir prašo povas varnos,

kad jam lakštingalą pakviestų.

O varnai — ne žirgai, ne kojos:

sparnais lakiojus;

gana aplakstius kaimų daug apsukus miestų —

į pasidūrinčius tinka neprastai.

Tikėtai į slaptą nuplėsniojo,

atsakymą iš giesmininkės svajonojo

ir vėl jau — štai!

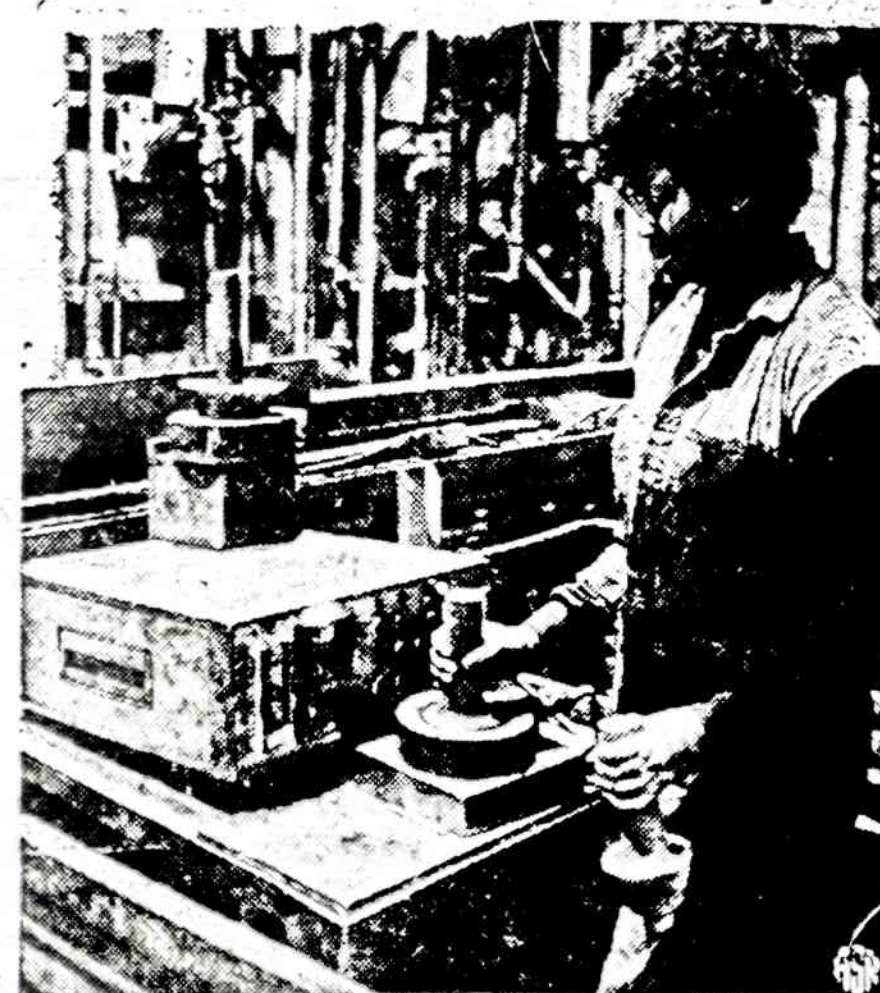
Ji pranešė: tik dėl vienos

spalvos uodegos

lakštingalė neatleis ir negiedos.

(A. Giedrys, PASAKYČIOS, 175 pusl., gausiai iliustruotos, kaina \$2, gaunamos Naujienose.)

Forging Fuel Economy

Some 130 typical American homes can be heated for a year with the fuel savings a Chevrolet auto plant in Detroit is getting from car parts before they even go into the automobile. The fuel gas is being saved at Chevrolet's Detroit Gear & Axle plant in a simple metal testing procedure being performed here by Hazella Fuqua. The electronic apparatus identifies pinion gear forgings which need to be heat treated before they can be machined. Formerly all pinion gear forgings were put through the heat treating furnace. By selecting only the ones which need the heat treatment, some three million cubic feet of gas per month... or 36 million cubic feet a year... are saved.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-4106

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of December 1, 1977	pusel metų	\$18.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$9.00
	vienam mėnesiui	\$3.00
Chicago \$33.00 per year, \$18.00 per 6 months, \$10.00 per 3 months. In other USA localities \$30.00 per year, \$16.00 per 6 months, \$9.00 per 3 months. Canada \$33.00 per year; other countries \$34.00 per year.	Kanadoje:	
	metams	\$33.00
	pusel metų	\$18.00
	vienam mėnesiui	\$3.00
20 cents per copy.	Užsieniuose:	
Nuo gruodžio pirmos d. Dienraščio kainos:	metams	\$34.00
	pusel metų	\$18.00
	vienam mėnesiui	\$3.00
Chicagoje ir priemiestiuose:	Naujiene aina kasdien. Užsieniuose:	
metams	metams	\$34.00
pusel metų	pusel metų	\$18.00
trims mėnesiams	trims mėnesiams	\$10.00
vienam mėnesiui	vienam mėnesiui	\$3.00
Užsieniuose JAV vietose:	Pirginis reikia siųsti pašto Hov:	
metams	Ordaru kartu su atsakymu.	\$30.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Irane kovos dar nepasibaigė

Keli šios savaitės įvykiai parodė, kad kovos Irane dar nepasibaigė. Kelių vadų pareiškimai sako, kad galingojo "šventojo žmogaus" galia nėra jau tokia galinga.

Praeitą sekmadienį Teherane buvo suruošta 5,000 žmonių demonstracija, turėjusi eiti prie teisėgumo rūmų ir paprašyti prokuroro, kad atšauktų nutarimą, draudžiantį gana plačiai skaitomą dienraštį Ajandogen ir foto žurnalą Ahanger ir vėl leisti spausdinti. Vyriausybė davė tokiai demonstracijai leidimą. Pasirodė, kad dabartiniame Irane sostinės ir kitų miestų gyventojai turi teisę demonstruoti, demonstracijos aikštėje pakalbėti ir savo susirūpinimą pareikšti, o vėliau ir vėl išsiskirstyti. Teisę demonstruoti davė šachas Pahlevi. Jis leido ruošti demonstracijas, pasakyti savo susirūpinimą kuriuo klausimu, o vėliau gali įteikti šachui ar kuriam kitam pareigūniui petiją, kurioje būtų išdėstyti patys svarbiausieji punktai.

Sekmadienio demonstrantai buvo pasirašę petiją, kurią rengėsi įteikti prokurorui, o vėliau ramiai būtų išsiskirstę.

Visiems Teherano gyventojams buvo aišku, kad peticija buvo nukreipta ir prieš mulą Chomeini. Kiekvienam buvo aišku, kad be mulos įsakymo, prokuroras būtų neturėjęs drąsos uždaryti plačiai skaitomo dienraščio. Protestas prieš prokuroro įsakymą taip pat buvo protestas ir prieš vyriausią mulą.

Tai dar nebūtų toks blogas dalykas, nes Irano gyventojai jau nepatenkinti jiems nesuprantamais Chomeini užsimojimais. Chomeini paskelbė "Islamo islamišką respubliką", bet jis atnešė badą, šaltį, žudynes ir didelį nerimą. Nepatenkintos visos Irano moterys, nes mula atėmė iš jų teises, kurias pats šachas joms buvo davęs.

Demonstrantai būtų nuėję prie prokuroro, keli kalbėtojai būtų pasakę kalbas, įteikę petiją ir išsiskirstę, kaip išsiskirstė ir kitų demonstracijų metu, jeigu mulos patarėjai nebūtų išsiganę ir nebūtų padarę didelės

lės klaidos. Jie paskelbė, kad bus nušautas kiekvienas, kuris įžeis vyriausią mulą Chomeini. Mulos draugai paskelbė šią žinią per savo radijo stotį. Ši žinia sukrėtė visą Tereraną. Kiekvienas aiškiai matė, kad kiekvienam gresė mirties pavojus. Bet kuris pakvaišęs mulos šalininkas turėjęs teisę nušauti kitą žmogų. Didelis pavojus grėsė žmonėms už šacho įžeidimą, bet ir prie šacho be teismo šacho šalininkas negalėjo nušauti šacho įžeidėjo. Tada buvo reikalingi liudininkai, teismas, apklausinėjimai Tuo tarpu praeitą sekmadienį mulos šalininkai nuėjo per toli. Jie pasiėmė sau teisę šauti kiekvieną, kuris jų Chomeini įžeidė, paskelbtą "šventąjį žmogų".

Užgirdę šią žinią, Teherano gyventojai išėjo į gatvę. Ne į savo gatvę, bet į demonstraciją. Už pusvalandžio, vietoj 4,000 protestavusių žmonių, gatvėje atsirado 100,000 sostinės gyventojų. Jie buvo pas prourorą, bet jie nuėjo ir pas vidaus reikalų ministerį ir premjerą. Jie reikalavo leisti laisvą leidejams ir toliau spausdinti senus ir žmonių mėgiamus laikraščius. Tuo pačiu metu jie reikalavo pagrindinių žmogaus teisių, kurių bet koks mula negali jiems atimti.

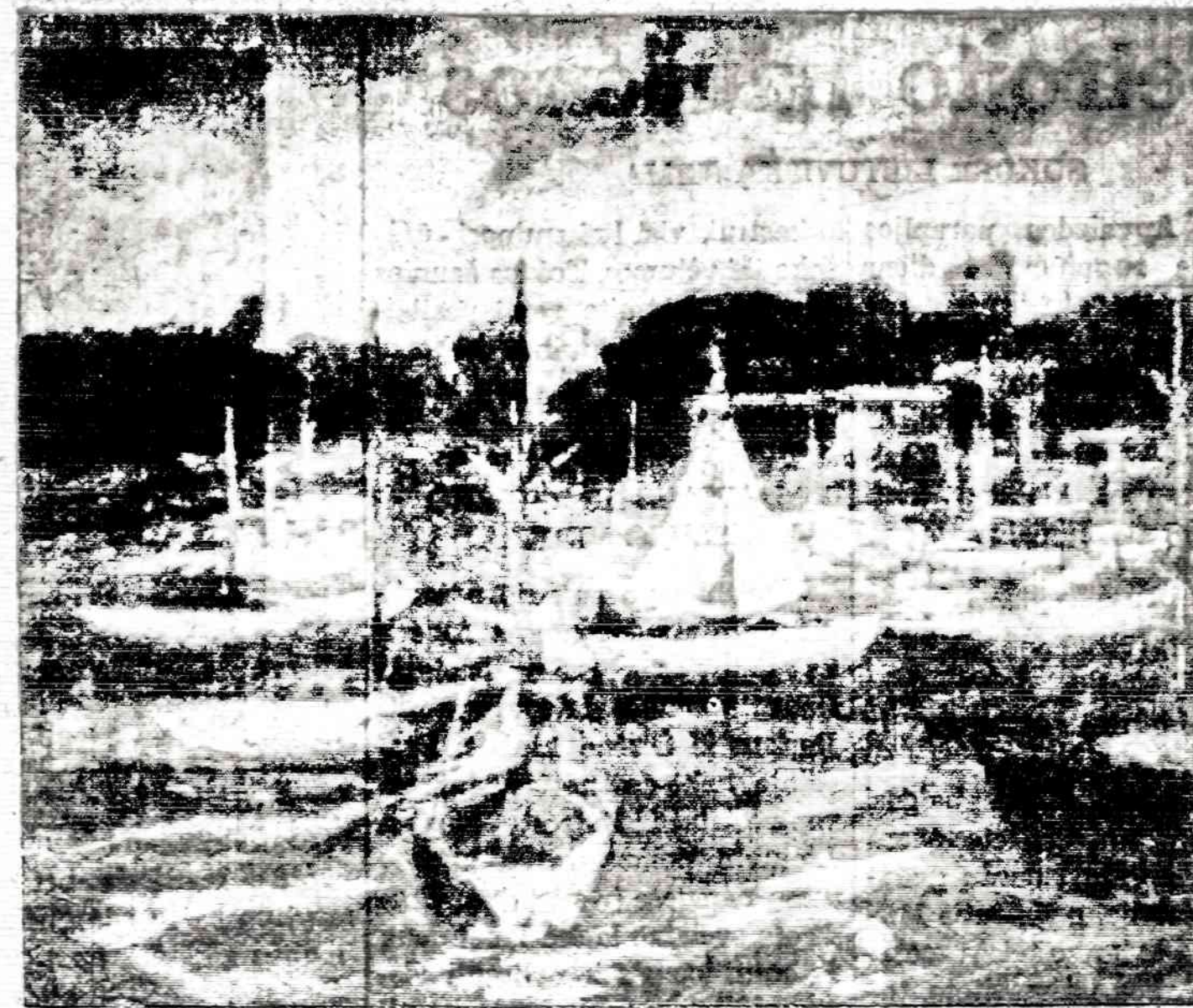
Pats Bazarganas atvykusiai komisijai pasakė, kad tokio įstatymo dar nėra. Kol jis bus premjeru, tai tokio įstatymo nebus, nes dalykas turi eiti per teisimą. Pats Bazarganas yra teisininkas, tokio dalyko jis nelesi.

Milžiniška minia išsiskirstė, bet ne visi nurimo. Mulos šalininkai tą pačią naktį sudegino namą, iš kurio buvo organizuojama protesto demonstracija. Mulos priešai tą patį vakarą sudegino kelis mulos šalininkų namus. Turėjo įsikšti premjeras ir vidaus reikalų ministeris. Pirmiausia jis uždraudė fanatiškiems šalininkams ginkluotiems pasirodyti gatvėje. Ginkluoti galėjo būti tik policininkai ir kareiviai.

Pirmadienio rytą prasidėjo didelis susisūkimų mas. Stumdymą pradėjo mulos šalininkai, netekę ginklų. Jie manė, kad galės apstumdyti tūkstantinę minią. Pasirodė, kad ir minioje atsirado stumdyti mokančių. Ginklų netekę mulos šalininkai pirmieji išsislapstė. Jie dar bandė tą patį daryti antradienį, bet gatvėje buvo daugiau mulos priešų, negu draugų.

Visi žinome, kad Iraną yra pasiruošę griebti komunistai. Lygiai kaip jie tai daro su Afganistanu. Jie pirmiausia įtikino musulmonų mulą dirbti su jais ir jiems. Niekas komunistui taip negalėjo paruosti Irano, kaip tai padarė šijitų mahometonų mula Chomeini. Jis turtingą kraštą nubiedino, žibalo pramgę išardė, kariuomenės ir policijos vadus sušaudė, krašto išdą ištuštino, pačių gyventojų tarpe neapykantą ir baime sukėlė, bet krašto komunistams nepajėgė atiduoti. Jis nori pradėti šaudyti savo priešus, kad galėtų likusius padaryti savo vergais, bet ir šitas paskutinis žingsnis jam nesiseka.

Prieš mulą Chomeini ir visas suktas Maskvos planuotojų intrigas pasisakė didelė Teherano gyventojų dauguma. Prieš mulą laukia žodžio visos Teherano garnizonas, kuris nušlavė tik visame Irane siautėjančius sovietų agentus ir atiduos kraštą patiems iraniečiams. Ten, ko gero, nebus Irano šacho, bet taip pat nebus mulos. Ten grįš pagrindinės žmogaus teisės, kurių trokšta ne tik komunistų pavergtas lietuviai, bet to trokšta ir mažesnės Irano tautos bei Amerikos universitetą lankę Irano studentai.

A. SVILONIS

SPECIALUS BENDRUOMENES POSĖDIS CLEVELANDE

Vytautas Kamantas, PLB-nės pirmininkas, Clevelando mieste paskelbė specialiam posėdžiui žodį, kurį užrašė A. Svilonis.

„Jei jau Vytautas Kamantas paskelbė specialiam posėdžiui žodį, kurį užrašė A. Svilonis, tai jis jau Vytautas Kamantas paskelbė specialiam posėdžiui žodį, kurį užrašė A. Svilonis. Tikrai, koku sakytį taip skystai sentimentalų šio minėto posėdžio aprašymą. Ji rašo: „Vytautas Kamantas kalbėjo šeimynišku tonu, tarsi tikrų bičiulių ratelyje. Net spaudos atstovų kruopštūs pieštukai neturėjo ramybės ne sekundės, nes informacijos gausa buvo didelė, be reikalingo patoso ar oratoriško „vandenėlio“.“

Keista, kad rašėja patosą ir oratorišką „vandenėlį“ laiko lyg ir neigiamu dalyku, o tuo tarpu ji rašydama minėtą reportažą priskiedė ne tik aukščiau paminėtose eilutėse sentimentalumo, bet ir visas šis jos rašinys paplūdes oratoriškame „vandenėlyje“ ir nereikalingame patose.

Visi jie žino, kad Sovietų karo jėgos negali įsiveržti į Iraną. Jeigu sovietų kariuomenė peržengtų Irano sieną, tai už valandos, kaip pasakė prez. Carteris, Irane bus ir Amerikos kariai. Šito pasakymo komunistai labiau bijo, kaip kokio grasinimo. Žino tai ir Irano gyventojai. Tą supranta ir Teherano manifestantai. Jie štos Amerikos karių pusėje, bet ne mulos šalininkų pusėje. Maskva bijo, kad, išlavus komunistus ir komunistuojančius mulas iš Irano, gali to paties darbo imtis armėnai, gruzinai, ukrainiečiai, rumunai, gudai ir lietuviai.

Kartu su iraniečiais laukime tos valandos, ir pirmkime savo petį, kad ji greičiau priartėtų!

jo padarytas pranešimas, kurį aprašė reporterė. Ji rašo, kad Vytautas Kamantas nusiskundė dėl VLIKo. Mat, jis kalbėjo, kad pirminkaujant dr. Valiūnui jau vyko su Bendruomene tarpusavio bendradarbiavimas. O dabar santykiai „šalti ir oficialūs“. Kalbant apie santykių šaltumą ir oficialumą, nepamirėjus priežasčių, kurios tuos santykius atšaldė, yra tik tuščias plepalas. Be to, reikia žinoti, kad tokia užuomina yra kartu ir kaltinimas. Bet gi visuomenė turėtų žinoti, kuri pusė dėl atšalusių santykių yra kalta. Jei Vytautas Kamantas posėdy neįsėdė priežasčių, todėl tenka patiems skaitytojams spėlioti, kas dėl to yra kaltas. Nėra abejonės, kad tokia kaltė yra iš B-nės pusės. Jei jos vada į ją pristatė Vlikui kaip veiksnį lygaus svorio Vlikui, aišku, tada jų santykiai turi būti šalti. B-nė nėra veiksnys lygus Vlikui. Vliko paskirtis yra skirtinga nuo B-nės. Jei tai reporterė būtų neaišku, kas yra Vlikas, patarčiau jai įsigyti neseniai parašytą ir jau išleistą mūsų žymaus teisininko P. Stravinsko knygą „Ir šviesa ir Tiesa“. Tada jai bus aišku, kokia yra Vliko ne tik paskirtis, bet ir kas ji sudaro.

(Bus daugiau)

— Panamos pilietis A. Castillo sakosi gavęs \$6,000 iš konservatorių JAV politikierių, kad meluotų ir padėtų jiems sustabdyti Panamos sutarties ratifikavimą.

— Apskaiciuota, kad nuodingi chemikalai prisideda prie nuo 20 iki 38 nuosimčių šioje šalyje sukeliamų įvairių vežio formų.

PRANAS CEPENAS

Kovos kelias į nepriklausomybę

(Iš "Varpo", 1973 m. Nr. 12)

(Tąsa)

Lietuvių tautinio atgijimo pradininkai, pvz. kun. A.Kasarauskas, labai aukštino lietuvių kalbą, ją laikė visų kalbų sanskritu, kuri turinti tarnauti mokslui apšviestųjų (Pismo zbiorowe wilenskie 1859).

Didelės svarbos kalbai skyrė ir dr. J. Basanavičius. Jis 1882 m. Lietuviškoje Zeitungoje rašė: Jei kalba išliks gyva, išliks ir Lietuva, kalbai išnykus, nebus ir Lietuvos, nebus ir lietuvių. 1884 m. dr. J. Šliūpas Aušroje plačiai gvildena tautos sąvoką ir jis, kaip būdingus tautos požymius, nurodo kilmę, papročius, kultūrinio gyvenimo ryšius, o taip pat žymi ir kalbos svarbumą.

Mūsų draudžiamojame spaudoje (Varpe, Tėvynės Sarge, Ūkininke, Darbininkų Balse) buvo apšiai spausdinama straipsnių apie tautinius sąjūdžius — čekų, slovakų, bulgarų. Anglijos Karliškojo instituto studijoje Nationalism (A Report by a study of members of the Royal Institute International Affairs L. 1966 m. 109 psl.) autorius lygina lietuvių ir slovakų atgimimo pamatumus, nes Lietuvoje ir Slovakijoje žemval-

džių luomai būvę svetimi tautos kaimeniui. Slovakijoje dvarininkai būvę vengrai, Lietuvoje — dauguma lenkai. Tame veikale lietuvių atgijimui pripažįstama svarbus vaidmuo — jos istorinė praeitis. Net ir lenkai, esą, norėdami nutautinti lietuvių, atitraukti juos nuo rusų, aukštino Lietuvos — Lenkijos didžią istorinę praeitį, primenant protėvių svarbius istorinius žygius, jų turėtą laisvą ir nepriklausomą gyvenimą. Tokie lenkų teikiami lietuviams pavyzdžiai iš Lietuvos istorinės praeities, lietuvių nukreipdavo ne į lenkų pusę, bet į lietuvių atskirumą nuo lenkų ir stiprino tautinį susipratimą.

Ne tik Basanavičius rūpinosi lietuvių tautos gyvenamąją teritoriją ir lietuvių tautos skaičiumi, bet daug anksčiau prieš Basanavičių jau M. Akelaitis 1857 m. rašė dėl lietuvių tautos ir dėl lietuvių kalbos laiske žinomam istorikui M. Balinskui, kad ir lietuvių yra 2,5 milijono ir klausė jo, ar išsižadėsime savo kalbos ir patys savo noru žudysime tautą... M. Akelaitis tame laiške taip pat tvirtino, kad lietuvių kalba turinti santaką kalbos svarbumą, lotynų kalbos galybę, graikų kalbos dailumą, italų giesmingumą. Be to, M. Akelaitis nesitenkino tik skundais dėl negerovių, o praktiškai siūlė veikti: steigti parapijines mokyklas, kuriose viskas būtų mokoma lietuviškai, spausdinti lietuviškas knygas liaudžiai. Tuo metu jis pats išspausdino 5 knyguotes 26,000 tiražo, kas ano meto lietuvišku mastu buvo di-

delis skaičius! (A. Janulaitis, M. Akelaitis, 1969 m. 18 psl.)

Nepaisant svetimųjų pesimistiškiausių pranašavimų dėl lietuvių ateities, lietuvių tauta pakėlė sunkiausius lietuvių spaudos draudimo metus ir įrodė, jog rusų biurokratija neturi jokių priemonių sulaukyti lietuvių tautinio sąmonėjimo. Todėl įvalgesni rusų biurokratai jau prieš 1904 metus siūlė spaudos draudimą panaikinti, nes jis tik kelias neapykantą rusams.

1900 metais pasaulinės parodos metu Paryžiuje, be kita ko, daugiausiai užsienio lietuvių, akivaizdžiai pademonstravo carinės valdžios žiaurią priespaudą lietuviams: buvo surengta užsienyje išspausdintų lietuviškų knygų paroda, išspausdintų lietuviškų knygų paroda, išspausdintų lietuviškų knygų paroda, išspausdintų lietuviškų knygų paroda.

Per 1904 ir 1905 m. Rusijos politiniame gyvenime įvyko kai kurių persilaužimų. Nesėkmingas Rusijos karas su Japonija, apardė despotiškos santvarkos pagrindus. Lietuviams buvo leista spauda 1905 m. ir lietuvių laimėjo kai kurių laisvių: buvo panaikinta daug suvaržymų. 1905 m. revoliucijos pakilimo metu, Lietuvos kaimas daugiau kaip pusėje Lietuvos teritorijos pašalinė rusų administraciją: policiją, mokytojus ir kitus caro pareigūnus ir juos pakeitė lietuviais.

Tada patys lietuviai ėmė steigti savas mo-

kyklas, organizavo valsčių valdybas, miliciją ir visą kitą administraciją.

Galima drąsiai teigti, kad lietuvių tautos susipratimo egzaminai buvo išlaikyti 1905 m. žiemą Vilniuje, per lietuvių suvažiavimą, vėliau vadinamą Vilniaus Didžiojo seimu. Ligi Vilniaus Didžiojo seimo apie Lietuvos savarankiškumą, nepriklausomybę pasisakė tik atskiri asmenys bei kai kurios politinės grupės — pirmoji 1896 m. — Lietuvių socialdemokratų partija. 1902 m. Lietuvos demokratų, o visos lietuvių politinės grupės drauge, tik Vilniaus seimo metu pareiškė savo reikalavimų minimumą, reikalaudami Lietuvai autonomijos su seimu Vilniuje.

Vienas ano meto Lietuvos kaimo kultūrininkas, "Balanos gadynės" knygos autorius, M. K. K., Vilniaus Didžiojo seimo dalyvis, to seimo reikšmę vaizdžiai apibūdino sakdamas, kad į šį seimą mes važiuojame kaip senijūnos, valciaus ar gubernijų atstovai, o grįžome iš jo kaip lietuvių tautos atstovai.

Yra įvairių nuomonių dėl 1905 metų revoliucijos — teigiamų ir neigiamų. Gal vertėtų pritariti prelatui K. Šaulio, Vasario 16 d. akto signataro, kad 1905 metų revoliucija ir Vilniaus Didysis seimas buvo didžioji pakopa į Lietuvos nepriklausomybę. (Iš atsiminimų apie krikščioniškąją Demokratiją Lietuvoje — Tėvynės sargas, 1948 m. psl. 258).

(Bus daugiau)

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGUA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 314-0004

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, IL.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2619 W. 71 St. Tel. 737-5149
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. kas susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val. antrą, 1-4 popiet,
ketvirtą, 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 774-2880
Residencijos telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Sendra praktika, spec. MOTERŲ ligos.
Ofisas 2652 WEST 57th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmą antrą, trečią,
ir penktą, 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
ofisas 2-4 val. popiet ir kitu laiku
pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai. Mod. dan-
muzai. Speciali pagalba klijoms.
(Arca support) ir t. t.
Val. 8-6 ir 6-8, Šeštadieniais 9-11
West 63rd St., Chicago, IL 60629
Telef.: Prospect 6-5084

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

DR. A. MILIUS

Moterų ligos, chirurgija.
5037 Central Ave.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-1004

PERKRAUSTYMAI

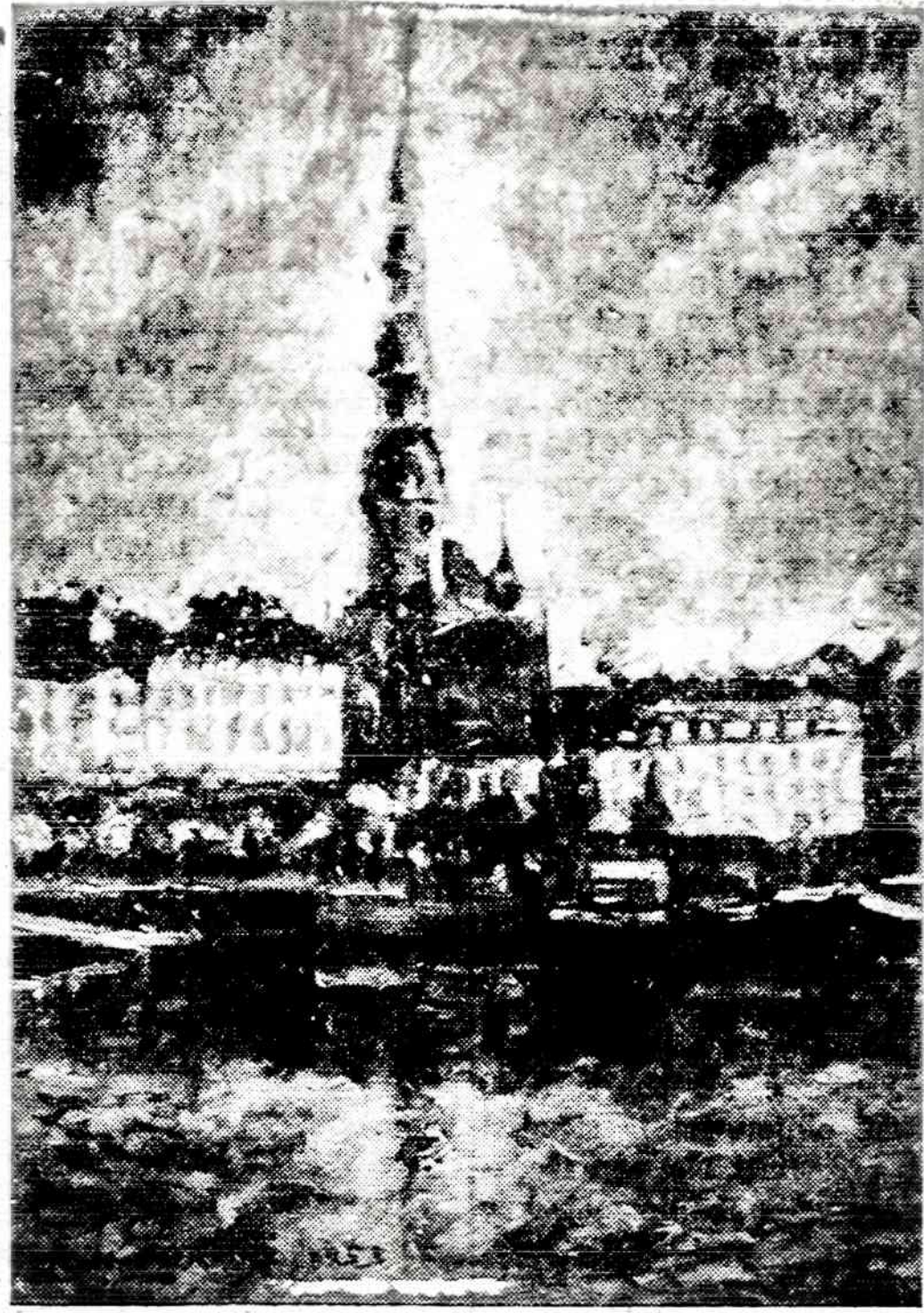
MOVING
Laidimui — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
Tel. WA 5-8063

SOPHIE BARCUS

RADIOJO ŽINIOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pir-
madienio iki penktadienio 3:00
-3:30 val. popiet. Šeštadieniais
ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30
val. rytą.
Vedėja Aldona Deukus
Telef.: ME 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki
penktadienio 9 val. vak.
Visos laidos iš WOPA stoties,
banga 1490 AM.
St. Petersburg, Fla. 5:30 val. p.p.
iš WTIS stoties 1110-AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

J. Markauskas palydėtas amžinybėn

Š.m. rugpjūčio 7 d. mirė Jo-
nas Markauskas, sulaukęs 83
metų amžiaus. Palaidotas rug-
pjūčio 11 d. Šv. Kazimiero lie-
tuvių kapinėse. Liko sūnus Jo-
nas su žmona ir kiti giminės.

Jonas Markauskas buvo kilęs
nuo Lankeliškių, buvo karys,
policininkas, ūkininkas, namų
savininkas. Priklausė šaulių
Sąjungai, žemaičių klubui ir ki-
toms organizacijoms.

Buvo pašarvotas Evans laido-
jimo koplyčioje. Laidotuvių išva-
karėse šauliai ėjo garbės sargy-
bą prie karsto. Buvo išstatyta
valstybinė ir šaulių vėliavos.
Lietuvos tautinė vėliava paden-
gė karstą.

Po kan. V. Zakarausko maldų
atsisveikinimo žodį tarė šaulių
Sąjungos vardu J. Mackonis.
Žemaičių klubo vardu atsisvei-
kino J. Skeivy.

Laidotuvių dieną, kaip ir iš-
vakarėse, teikėsi dalyvauti rink-
tinės vadovs Vl. Išganaitis ir mo-
terų vadovė St. Cecevičienė su
būriu šaulių. Buvo garbės sargy-
ba prie karsto.

Šv. Mišias atnašavo kanaunin-
kas V. Zakarauskas, pasakyda-
mas prasmingą pamokslą. Paly-
dėjo į kapus apie 20 mašinų.
Dalyvavo 15 vyrų šaulių ir de-
vynios moterys.

Pasibaigus kapinėse laidojimo
apeigoms, rinktinės vadovs Vl.
Išganaitis sūnui Jonui ir žmo-
nai įteikė nuo karsto tautinę
vėliavą kaip simbolį mūsų
Lietuvos valstybės.

Prie kapo sugiedojo Lietuvos
himną.

Po laidojimo, išlaikydami
lietuvišką paprotį, sūnus Jonas
visus dalyvius pakvietė į Gold
Coast restoraną 71-joje gatvėje
pietų. Susirinko apie 50 asmenų.

A.a. Jonas buvo susipratęs
lietuviams, priklausė įvairioms or-
ganizacijoms, klubams. Mūsų
senoji karta taip pat priklausė
įvairioms organizacijoms, klu-
bams. Tie maži junginiai gru-

pavosi į susivienijimus, Federa-
cija. Pastarieji prieš 40 metų
sukūrė ALTA, kurią didelį pa-
garbą laikė Amerikos vyriausy-
bė. Ji išgelbėjo mus nuo trė-
nimo į Sibirą. Frontininkai, te-
surinkę apie 8,000 balsuotojų,
nori užimti savo diktatorinius
užmojus visiems lietuviams.

Nepasimeskime. Šaulių sąjun-
ga, palaikydama gražias tradici-
jas, turėtų būti avangarde už
Lietuvos laisvę, prieš visokius
kolaborantus. K. Paulius

Suimti du šmugleriai, nukandinę 6 žmones

WEST PALM BEACH, Fla. —
Du nelegalių imigrantų šmugle-
riai (kontrabandininkai) — Jef-
frey Hastings, 29 metų amžiaus,
Bovnton Beach, ir James
Knowles, 18 m. a., iš Bahamas
salų, areštuoti ir kaltinami še-
šiomis pirmo laipsnio žmogžu-
dystėmis.

Jie savo laivuku naktį atga-
rė iš Haiciao salos 18 nelega-
lių imigrantų ir ties West Palm
Beach pastebėję policijos pro-
jektoriaus, besišvaistant, norė-
dami pabėgti, jų laivui esant
per pusę mylios nuo kranto, pa-
nikos pagauti, įsakė visiems iš-
šokti iš laivo ir savo jėgomis
siekti kranto. Paskatinimu ki-

tiems šokti iš laivo, jų keletą
vaikų išmetė į vandenį. Iš tos
aštuoniolikos dešimt buvo poli-
cijos surankioti. Šeši jų tarpe
penki vaikai nuo 4 iki 12 metų
amžiaus, prigerė.

Policininkas pamatė laivuką
tuo metu, kai revoliuteri grasi-
nami žmonės skubėjo šokti į
vandenį. Dviejų haitiečių neras-
ta. Gyvi likusieji palmti polici-
jos. Jie gavo pavalyti ir kiek-
vienas gavo po blanketą apsi-
siausti. Haitiečiai per vertėją
pasakė, kad už tą kelionę kiek-
vienas sumokėjo šmuglieriams
po 550 dolerių.

Chicago pietinėje dalyje

CHICAGO. — Pietinėje mie-
ta dalyje anksti rytą pirmadienį
buvo toks įvykis: du plėšikai,
atsiradę Delindos Byrd namų,
6811 S. Elizabeth, ją paėmė ir jos
draugą Robert Ray surašiojo,
peiliu perdūrė, apipšė ir išei-
dami patį namą padegė. Ray
išsilaisvinęs išsako pro langą.
Išsokusi ir Delinda, bet visa ap-
degusi ir peiliu suka sta, greit
mirė.

— Popiežius Jonas Paulius II
įsakė paruošti jam tikslų prane-
šimą apie Vatikano finansus.
Jam nepatinka žinios apie sici-
liečių transakcijas.

— Praeitą pirmadienį už auk-
so unciją mokėjo 278 dolerių.
Doleris gerokai pakilo.

— Prez. Carteris patarė pro-
kurorui Civiletti ištirti, ar ga-
lima traukti teisman didelį pel-
ną darantįs gazol'no bend-
roves.

— Irano kurdai, turkmėnai,
arabai ir daug krašto moterų
nustieję prieš Chomeinį.

• Filipinuose yra Mayon ugni-
kalnis, 8,000 pėdų aukščio. Pie-
tinėje Luzon saloje daug gy-
ventojų žuvo ar šiaip nukentė-
jo, kai 1968 m. ugnikalnis už-
vertė liepsnojancia lava apylin-
kes. Prieš katastrofą gyventojai
pastebėjo, kad laukinės kiaulės
ir kiti gyvuliai kėlė nerimą ir
bėgiojo.

• Bebras gali išbūti pasinėres
vandenyje tik 15 minučių. Beb-
rai susiporuoja ne sezonui, bet
visam gyvenimui.

• Du naktiniai paukščiai yra
dideli priešai. Pelėda daug prie-
šų neturi, bet ji turi saugotis
šikšnosparnio.

• The Gazette of British
Ghost tvirtina, kad vaiduokliai
nėra nemirtingi. Po 400 metų
jie susidėvėja ir pranyksta.

• Krepšinio žaidimą išrado
1891 m. dr. James A. Naismith.
YMCA fizinio lavinimo direk-
torius.

PADĖKA

Brangiam vyrui

A. + A. PRANUI SEKMOKUI

iškeliavus į amžinybę, mano nuosirdžiausia padėka:
Šv. M. Martijos Gimimo parapijos bažnyčios dvasiškiams —
kan. V. Zakarauskui už maldas koplyčioje ir už Šv. Mišias
bažnyčioje, kun. Juozavičiui už palydėjimą į kapus, kun. K.
Kuzminskui už maldas koplyčioje.
P. Elenai Kastautienei, V. ir J. Gasperams, taip pat O. ir
P. Michelevičiams už visokią paramą ir pagalbą.
P. J. Lekui, I. Andrašūnui, O. Zailskienei, J. Macke-
vičiui, S. Paulauskui ir kun. K. Kuzminskui už jautrius atsi-
sveikinimo žodžius koplyčioje.
Dėkoju visiems, kurie prisidėjo prie jo karsto papuošimo
geleimis, apvyniojimo jo sielą šv. Mišiomis, pagerbė jo atmi-
nimą ir aukojo organizacijoms ir draugijoms; taip pat nešū-
siems karstą, visiems, kurie pareiškė užuojautą spaudoje
raštu, ar žodžiu ir savo nuosirdumu palengvino mano skau-
džias dienas. Dėkoju visiems, palydėjusiems jį į amžino poil-
sio vietą.

Visiems dėkinga —
ZMONA

FASTER WAYS WITH MICROWAVES

It's time for the kids to go
back to school... and time to
find a dinner schedule to fit
between football practice, school
meetings, and dancing classes.
One dish meals are a practical
answer—this delicious recipe is
from the Whirlpool Micro Menu
cookbook included with each
microwave oven. Add a salad or
coleslaw and Chocolate Chow
Mein Clusters, and you'll have a
balanced meal in minutes.

FAVORITE HAMBURGER CASSEROLE

(Shown)
Total cooking time: 18 minutes
1 pound ground beef
3/4 cup chopped onion
2 teaspoon salt
Dash pepper
1 16-ounce can cut green
beans, drained
1 10 1/2-ounce can condensed
tomato soup
4 servings instant mashed
potatoes
1 beaten egg
3/4 cup (2 ounces) shredded
process American cheese

In 1 1/2-quart casserole, crum-
ble beef; add onion. Cook at
HIGH for 5 minutes, stirring 3
times. Drain off excess fat. Add
salt and pepper. Stir in beans
and soup. Set aside. In mixer
bowl, measure water and butter
for potatoes as called for on
package (omit milk). Cook, cov-
ered, at HIGH for 3 minutes or
till boiling. Stir in instant po-
tatoes. Add egg; season. Set aside.
Cook casserole, covered, at
MEDIUM HIGH for 7 to 8 min-
utes or till boiling, stirring once.
Spoon potatoes in mound atop
casserole. Cook, covered, at
HIGH for 2 1/2 minutes or till
potatoes are hot through. Top
potatoes with cheese. Cook, un-
covered, at HIGH till cheese
melts, about 30 seconds. Makes
4 to 6 servings.

CHOCOLATE CHOW MEIN CLUSTERS

Total cooking time: 2 minutes

14 vanilla caramels (4 ounces)
3/4 cup semisweet chocolate pieces
2 tablespoons chunky peanut
butter
2 tablespoons water
1 2-ounce can (2 cups) chow
mein noodles

In 4-cup glass measure or bowl, combine caramels, chocolate
pieces, peanut butter, and water. Heat, uncovered, at HIGH for 2
minutes, till all is melted, stirring once to blend. Add noodles; stir
till evenly coated. Drop from teaspoon onto waxed paper. Let
stand till firm. Makes 2 1/2 dozen.

MICRO TIP: For a quick snack or last minute dessert, Whirlpool
home economists suggest cupcake convenience. Just place a paper
bake cup inside a glass custard cup; fill with 2 T. batter, or half
full. Place the cup in the center of the oven (2-6 cups one inch
apart or in a microwave muffin ring). Cook at HIGH: 1 cupcake
for 30-35 sec.; 2 for 45-50 sec.; 4 for 1 1/2-2 min.; 6 for 2 1/2-3 min.
Cupcakes are done when a wooden pick inserted in the
center comes out clean. Sprinkle with sifted powdered sugar or
frost when cooled. Homemade or cake mix batter may be stored
in a covered container in the refrigerator for up to one week.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKSCIONIUI

"Grįžkite į mane ir aš grįšiu | Jus, sako kareivių Viešpats".
Mal. 3:7.

Atkartotina! Šventajame Rašte pasakyta, kad Dievo malonė pasilieka
per amžius. Esamuoju laiku tik maža dalis pasaulio žmonijos gavo Dievo
malonės jį išteisinimui ir palaiminimui. Kaip Viešpats pasirodė malonin-
gas tiems, kuriuos jis priėmė ir išteisino, atleisdamas jiems nuodėmes, taip
pat jis pasirodė maloningas ir galtingas tiems, kurie nusigręžia nuo nuo-
dėmių, pasitaiso ir sugrįžta pas jį. Jis taip pat pasirodė kantrus net ir tiems,
kuriems trūksta meilės ir atleidimo dvasios. Tuo mes esame užtikrinti, kad
tinkamu, jo nustatytu laiku, įvyks visi gerieji Dievo pažada ir kiekvienas
turs progos pažinti jį ir visi paklusnieji gaus amžinąjį gyvenimą.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

J. Muzikant, 195 Van Pelt Avenue, Staten Island, N.Y. 10303

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS

*
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE Miesto
DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LAfayette 3-3512

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS (LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Tel. Yards 7-1911

CICERO

Kam teko būti Pavergtu Tau-
tų savaitės demonstracijoje šm.
Lipos mėn. 21 d. tikriausiai pa-
stebėjo vieną ypatingai aktyvų
lietuvių jaunuolį.

Pasiteiravus, sužinojau, kad
tai iš Los Angeles atvykęs į Chi-
cago aplankyti savo senelių
dr. Palubinsko sūnus Rimas Pa-
lubinskas. Jis net suspėjo pasi-
gaminti keletą plakatų ir su-
traukęs aplink save gausų būre-
lį kitų jaunuolių vaikščiojo po
Daley Plaza aikštę ir garsiais
sūkais reikalavo laisvės rusų
okupuotai Lietuvai. Ne tik da-
lyvavę demonstracijoje, bet ir
eplink aikštę stovėję amerikie-
čiai atkreipė dėmesį į tokį šių
jaunų žmonių aktyvumą, o ypač
į jų vadovą.

Pasirodo, kad Rimas Palu-
binskas priklauso ateitininkams,
bet vis tiek jis galėjo viešai išeiti
į demonstraciją ir reikalauti
laisvės pavergtam savo tėvų
kraštui. Valio, jaunas ateitinin-
ke! Tegul tavo pėdomis paseka
ir visi kiti ateitininkai ir skau-
tai. Tada mes tikrai džiaugsi-
mės ir didžiūsime savo jau-
nimu.

O dabar yra labai apgailėti-
noje padėtyje mūsų jaunimo
organizacijos. Kaip ankščiau jie
galėdavo šimtais užpildyti įvai-
rius tautinius minėjimus, taip
dabar yra visiškai dingę ir jų
aktyvumo nematyti. Nekaltinu
aš eilinių skautų ir ateitininkų,
bet tikrai verti stiprios kritikos
menkaverčiai jų vadovai. Tik
šių organizacijų vadovai savo
pragaistinga politika suvaržė
aktyvų jaunimo pasirodymą ten,
kur jie labiausiai reikalingi. Tik
tų vadovų dėka nematome or-
ganizuoto jaunimo savo tautinė-
se šventėse ir kituose minėji-
muose. Visuomenė yra tai paste-
bėjusi ir labai, labai apgailė-
tauja tokį jaunimo vadovų el-
gesį.

Lipos mėn. 29 d. p. Prancė-
vičių bute įvyko LB (R) Cicero
Apylinkės valdybos posėdis. Po-
sėdyje dalyvavo visi valdybos

nariai. Pirm. St. Prancėvičių
atidarius posėdį, buvo patiekta
darbotvarkė, kuri lietė šiuos rei-
kalus: gegužinės rengimą, Tau-
tos šventės minėjimą ir Bend-
ruomenės Rudens baltaus klau-
simą.

Pirmiausia buvo aptartas pir-
masis punktas, tai būsimos ge-
gužinės - pikniko rengimas. Ją
buvome numatę ir spaudoje jau
paskelbę, kad rengsime rugpiū-
čio 5 d., bet sužinojus, kad tą
dieną Baltas rengia savo pikni-
ką, mes atšaukėme. Dabar val-
dyba nutarė šią gegužinę su-
rengti RUGPIŪČIO 19 DIENĄ,
kaip ir ankščiau buvo skelbta.

p. Grinių ūkyje tarp Lemont
ir Locporto. Čia bus galima gau-
ti šiltus pietus, veiks bufetas ir
gal dar kokių staigmenų atsi-
ras. Gegužinė prasidės 12 val.

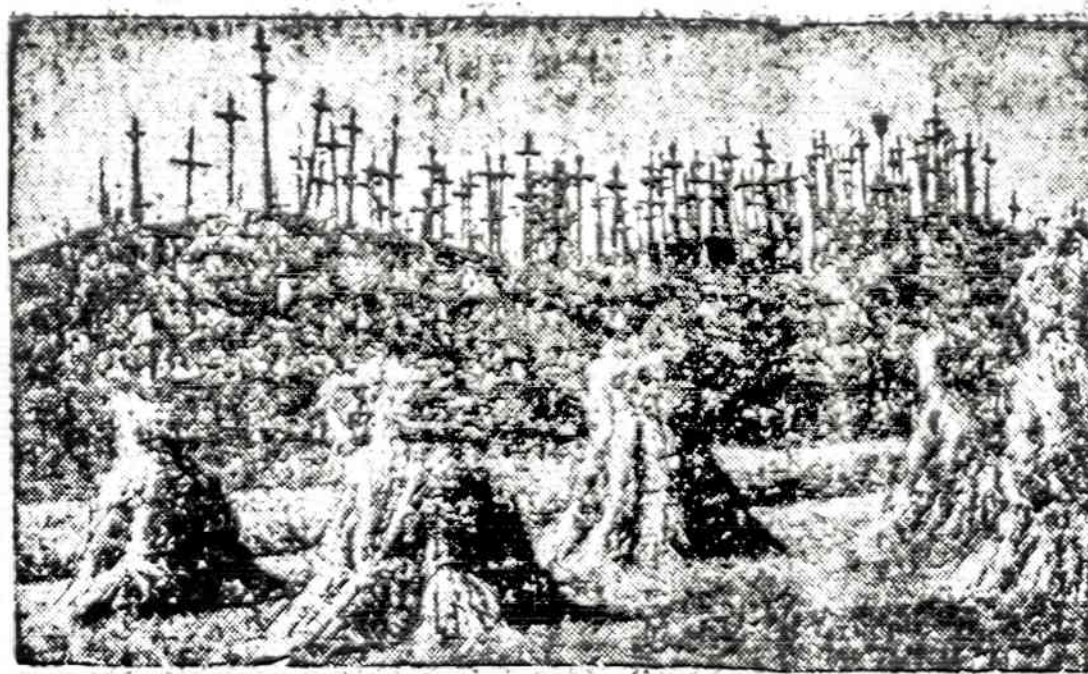
Jei kas nežino kaip nuvykti
į Grinių ūkį, duosiu šiuos nuro-
dymus: Geriausia vykti Steven-
son Expressway iki Lemont Rd.
Lemont Rd. sukti į pietus ir
vykti iki Lemont miestelio. Pri-
važiuavus Lemont centrinę gatvę,
sukti dešinėn iki State St. State
St. vykti tiesiai į pietus, per-
kirsti Archer Rd. (171) ir kopti
toliau į kalną iki rasite "Stop"
ženklą. Čia pasukite dešinėn ir
už poros blokų bus p. Grinių
ūkis. Matysite plėvėsuojančią
lietuvišką vėliavą.

Iš Marquette Parko geriausia
vykti 79-ąją gatvę iki Archer
St. Čia pasukti kairėn ir kopti į kal-
ną iki "Stop" ženklo. Pasukus
dešinėn, už poros blokų jau ma-
tysite plėvėsuojančią lietuvišką
vėliavą. Reiškia - laimingai su-
radote gegužinės vietą.

Visi pasimatysime gegužinėje
ir maloniai galėsime praleisti
dieną švarioje gamtoje.

Rugšėjo mėn. 16 dieną Cicero
LB (R) Valdyba rengia Tautos
šventės minėjimą. Minėjimas
įvyks 5v. Antano parajiso salė-
je, Cicero.

Toje pačioje salėje Bendruo-
menė rengia ir savo tradicinį

TRUMPAI

— *Sv. Kryžiaus ligoninės*
Kraujo banko atsargos sumažė-
jo ir reikia papildyti. Asmenys
tarp 21 ir 65 m., sverią bent 110
svarų, kviečiami paaukoti krau-
ją. Neprimanamas kraujas ser-
gančių hepatitu, mažakraujyste,
turinčių nenormaliai žemą krau-
jų spaudimą ir didelių rūkoriaų.
Galį duoti prašomi telefonuoti
434-6700, ext. 305. Rugšėjo 12 d.
6:30-9 val. vak. bus paskaita bei
seminaras apie šeimos planavi-
mą natūraliu būdu. Jauni tėvai
registruojasi tel. 434-6700, ext.
200. Tokie seminarai bus rugš-
ėjo 19 ir spalio 24 d. 7-9 val. vak.
Registracijos mokestis \$5.

— *Belgijos lietuvių vargus*,
kurie baigė dvejų metų pasira-
šytą sutartį požeminės anglių
kasyklose, negaudami kitokio
darbo, norėjo iš jų išvykti, su-
žinosite paskaitę Stepo Pau-
lausko išleista knygtę "Gyve-
nimo Kelias". Knygtė 70 pusl.,
gausiai iliustruota, gaunama
Naujujose. Kaina \$2.

— *Lietuvos Aidų* Radijo pik-
nikas įvyks rugšėjo 8 d., šešta-
dienį. Vyčių salėje ir sodelyje,
2455 W. 47 St. Pradžia 3 val. po-
piet. Bus įdomi programa, dova-
nų paskirstymas, šokių konkur-
sas, gros Kostas Venckus ir jo
orkestras. Visi kviečiami daly-
vauti ir savo atsilankymu pa-
laikyti radijo programą, tarnau-
jančią lietuvių bei ir jos išlai-
kymui.

Rudens baltų, kuris įvyks lap-
kričio mėn. 3 d. Bilietai jau už-
sakyti ir greitai bus platinami.
10 dolerių asmeniui.
Ap. Skopas

• *JAV LB (R) Cicero Apylin-
kės Valdyba* š.m. rugpiūčio mėn.
19 d. 12 val. vidurdienį rengia
GEGUŽINĘ ponų Grinių ūkyje,
Rt. 5, Box 18-A, Lockport, Ill.
Maloniai visus kviečiame daly-
vauti. Tel. 656-2550. Ponų Gri-
nių tel. (815) 838-8555. V-ba

• *Tauragės Klubas* kviečia
visus į pikniką sekmadienį, rug-
piūčio 19 d., tuoj popiet Šaulių
namuose, 2417 W. 43rd St. Bus
įvairių valgių ir gėrimų. Gros A.
Ramonio orkestras. Įėjimas
tik \$1. (Pr.)

• *SPECIALI 20% NUOLAIDĄ*
PRISTAČIUS ŠI SKLEB-
MĄ. Auksiniai ir sidabriniai re-
teželiai, žiedai, gintariniai karō-
liai, auskarai ir kiti papuošalai
PERKAME sidabrinės ir auksi-
nės monetos bei pašto ženklų
kolekcijas. Mokame aukštą
kainas. PATRIA, 4207 So. Sac-
ramento - prie Archer.
Tel. 247-5081 (Pr.)

— *Horoscopes or Astrologica*
Tarot Card Readings. Saturday
11 to 5 no appointment neces-
sary. ELINOR JAKSTO, 17 N
STATE ST., Rm. 1717. Mes kal-
bame lietuviškai. 782-3777 or
925-8392. Professional Member
American Federation of Astro-
logers. (Pr.)

— *DENGIAME ir taisome vi-
sus rūšių stogus.* Garantuojame
už savo darbą. Esame apdrausti.
ARVDAS KIELA. Skambinti
Tel. 434-9655 (PR)

— *Pasidėjus kalėjime tris me-
tus, antradienį paleistas buvęs*
Anglijos parlamento narys John
Stonehouse. Jis buvo nubaustas
už suktybes ir aferas.

• Mes visuomet ruošiamės
gyvenimui, bet niekad negyve-
name. (R. W. Emerson)

KUN. JURGIS PABRŽA

Atkelta iš 3 ps.

mūsų veselės, ale vis kupetoj,
atsk'rumo vyr škų nuo moteriš-
kųjū nē klausti neklausk. Bet
kas taip daug lovų gali pala-
syti veselei? Kloja šiaudus į
trobos aslą arba taiso patalą dar-
žinėj dēl visu iš karto ir į tą pa-
talą šeimininkai visus veselni-
kus, ar ženotus ar neženotus,
ar vyriškius ar moteryškes, ar
senus ar jaunus, visus iš karto
suguldo, vyrai su svetimomis
pačiomis arba su mergiemis, mo-
teriškės su svetimais vyriškiais
arba su vaikais".

Ryte muzikantai jau pradeda
žadinti vestuvinius ir rinkti
pinigus. Pirmiausia žadina jau-
nuosius ir prie lovos tol griežia
iki į skrupyčią imeta pinigų.
Vestuvininkai atsineša degtinės
ir pradeda sveikinti jaunuosius.
Muzikantams svarbu surinkti
daugiau pinigų, tai ir stengsi
visus prižadinti. Net paprašyda-
vo mažų vaikų, kad pamatę kur
nors gulincia pasislepusią porą,
tuojau jiems praneštų. Pasislė-
pusius aptikę, jiems tol griežia
"Labą rytą", iki gauna pinigų.

Visus prikelus prasideda svo-
čios pyragų dalinimas. Svočia
visus vaišina ir girdo, nes jai
būtų didelė gėda, jeigu kas lik-
tų nepavaišintas ir nenugirdytas.
Toliau vyksta piršlio koria-
mas, abrusų dalinimas ir kitos
vestuvinės tradicijos. Abrūsus
dalinant moters dainuoja lia-
linksmą dainą "Praskėlė Raskie-
lėlė". Vestuvės užbaigiamos šo-
kais ir žaidimais. (Citatos su-
rinktos iš "N. Romuvos", 1939
m., Nr. 48.)

Autorius savo pamoksluose
dar yra aprašęs krikštynų, tal-
kų, laidotuvių ir kitų pasizmo-
nėjimų papročius. Juos skaitant
galima pagaltoti, kad žemaičiai
dar tuomet nebuvo supažindinti
su pagrindinėmis dorovės tai-
syklėmis. Tai ir buvę geidulin-
gi, nesilaikę santuokinės ištiki-
mybės ir mėgo svetimauti. Gal
todėl ir savo pramogose, o ypa-
tingai vestuvėse, bandė pasima-
ginti svetimo "medaus" kopinė-
jimo malonumais. Tai kunigas
ir stengėsi tuos blogus papro-
čius pašalinti, gerinti ir dorinti
visą kaimo gyvenimą.

Kun. Jurgis Ambraziejus Pa-
bržė mirė 1849 m. spalio 30 d.
Kretingos vienuolyne. Palaido-
tas senose Kretingos kapinėse.
1933 m. ant jo kapo Tėvas A.
Dirvelė O.F.M. pastatė gražią
kopytėlę. V. Vytenietis

Arthritis Sufferers!

Now Get relief
for painful inflammation
and protection for your stomach!
For minor arthritis pain, Arthritis Pain
Formula has 50% more medicine than
ordinary headache tablets. Plus two
antacids for double stomach protec-
tion. Try Arthritis Pain Formula, the
arthritis specialist, from the makers of
Anacin.

uožo šmotello

ATSIMINIMŲ SKIRSNELIAI

Grazi, lengvai skaityma ši
įdomi 250 puslapių knyga su-
trauta autoriaus troboje.

Čikagos ir apylinkės lietuvių
skirsnelių mėgėjai, prašomi at-
vykti į knygą pasiimti. Kitų
gyvenančiųjų prašomi užsis-
kyti paštą.

Knygos kaina - 5 doleriai.
Autoriaus adresas:
7114 S. Campbell Ave.,
Chicago, IL. 60629.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu Jums gali dau-
padėti teisininko Prano Šul-
paruošta, - teisėjo Alphons
Wells peržiūrėta, "Sėduvos"
išleista knyga su legaliskomis
formomis.

Knyga su formomis gaun-
ma Naujujien administracijoje
1739 South Halsted St., Chi-
go, ILL. 60608. Kaina \$3.00.
Pašto išlaidoms pridėti 90c.

REAL ESTATE

Namai, Žemė - Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė - Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS.
DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. Virginia 7-7747

8 KAMBARIŲ mūrinis bungalow,
irengtas sklepas, 3 toiletai, didelis
garažas, arti Marijos mokyklos ir Sv.
Kryžiaus ligoninės. Tuoj galima už-
imti.
2 PO 4 MŪRINIS Brighton Parke.
Palikimas. \$47,000.

SIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878,

839-1784 arba 839-5568.

M. L. S.

Gausus namų pasitrinkimas
pietvakariuose

BUDRAITIS REALTY

[vairi apdrauda - INSURANCE

BUTŲ NUOMAVIMAS - paren-

kam nuomininkus

4243 W. 63rd St., Chicago

Tel. 767-0600.

EVERGREEN PARK, 97-tos ir Wash-
tenaw apylinkėj parduodamas vieno
buto namas tiesiai iš savininko. Dėl
susitarimo skambinti po 4 val. p.p.
636-0333

BUSS. OPP. - IN TOWN
Biznio Proga - Mieste

MARQUETTE PARKE parduoda-
mas namas ir taverna. Dėl informac-
ijų skambinti tel. 776-4956.

NEPAPRASTAS INVESTAVIMAS

Gyvenkite kur dirbate. Savininkas
parduoda tavernos biznį ir 2 butų
nama Brighton Parke. Labai gera lie-
tuviška klientūra. Savininko bute
3 miegamieji, fireplace, moderni virtu-
vė ir apšildomas garažas. 2-tras bu-
tas pilnai įrengtas, su baldais.
Skambinkite tel. 523-2641

HELP WANTED - MALE-FEMALE
Reikia Darbininku ir Darbininkių

INTERVIEWERS

\$200-\$300/Week. Full or part time.
Man or woman, 20 years and over.
We have 50 immediate openings
for interviewers to work in our
advertising circulation department.
No experience necessary, will train.
Call for appointment Sunday
through Monday, 487-5300.

RENTING IN GENERAL Nuomos

ISNUOMOJAMAS 6 kambarių
butas su 3 miegamais Marquette
Parke, prie 61-mos ir Troy. Tel.
434-4617.

PERSONAL

Asmenų ieško

NORIU SUSIPAŽINTI su pensininku,
nes ir aš pati iš dirbtuvės esiu pen-
sion. Man dirbti daugiau nereikės.
Aš Amerikoje esu viena, giminiu ne-
turiu. Nerūkau ir negeriu. Noriu su-
sipažinti su panašiu vyru, kad su juo
galėčiau sukurti šeimos židinį. Pra-
sau man rašyti:
Box 230, c/o Naujujienos
1739 So. Halsted St.
Chicago, IL 60608

Crush
all smokes
dead out.

DAR NEVELU

PALIKIMAS. Modernus apie 20 m.
2 butų mūro namas ir mūro gara-
žas. Rengtas beismantas. Prašau
teirautis ir perduoti savo telefoną
apžiūrejimui iš anksto. Vihojanti
kaina.

LABAI SVARUS 2 butų namas ir
garažas, elektrinės durys, atskiri ga-
zu šildymai, Brighton Parke. \$37,000.
Tuščias sklypas, tinka naujo namo
statybai Marquette Parke.

2 AUKSTŲ mūro namas ir 2 auto
garažas. Apie \$6,000 pajamų. Nau-
jas stogas, gazu šildymas, apsauga
nuo potvynių, aluminium langai, ga-
lita pirkti už \$41,800.

MODERNUS 2 aukštų mūro namas,
apie \$18,000 pajamų. Geros salygos
Marquette Parke.

VALDIS REAL ESTATE

2625 West 71st Street

Tel. 737-7200 arba 737-8534

ELECTROS IRENGIMAI, PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą.
Dirbu ir užmiesiuose greit,
garantuoti ir sažiningai.
KLAUDIUS PUMPUTIS
4358 So. Washtenaw Ave.
Tel. 927-3559

D E M E S I O

62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$98 pusežiui automobilio
Liability apdraudimas pensininkams

Kreiptis: A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.
323-8772

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės

Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS

Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių
išskvietimai, pildomi pilietybės pra-
šymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapolis, Agent
3208 1/2 W. 95th St.
Everg. Park, Ill.
60642, - 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

NAMŲ REMONTAS

Langai - Durys - Porčiai - Ce-
mento laiptai - Šaligatviai ir kita.
Kalbame lietuviškai
Tel. 476-5635

FIGHT HEART DISEASE

CRUSH ALL SMOKE
DEAD OUT

Save not,
have not.

You cannot spend tomorrow
what you have not saved today.
So the wise save for tomorrow
by joining the Payroll Savings
Plan today.

Because mighty U.S. Savings
Bonds from little paycheck
allotments grow.

And a Bond every payday
could keep your doctor-to-be
away. At medical school. Or take
you away. On vacation.

So do put off for tomorrow
what you can save today. Join the
Payroll Savings Plan.

For, remember, a rolling Bond
gathers no moss. But it does
gather interest.

Which is why a Bond in time
saves.

Take
stock
in America.

A public service of the United States
and The American Council.

U.S. SAVINGS BONDS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENE

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IS EUROPOS SANDELIU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. - Tel. WA 5-2737

V. VALANTINAS

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė or-
ganizacija, lietuviams išlikimui tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA - atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos
darbus dirba.

SLA - išmokėjo daugiau kaip ASTUONIS MILLIONUS dolerių
apdraudų savo nariams.

SLA - apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neieško peino, na-
riams patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali
Susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA - apdraudžia ir Taupomąją apdraudą - Endowment
Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam
aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA - vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už
\$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.

SLA - kuopų vyra visoje lietuvių kolonijose. Kreipkitės
į savo apylinkės SLA kuopų veikėjas, jie Jums
mielai pagelbės ir SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

New York, N.Y. 10001

307 W. 30th St.

Tel. (212) 543-2210